

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS DOM

Mål nr
2873-11

meddelad i Stockholm den 2 april 2012

SÖKANDE

1. AEC Fastigheter KB
Danderydsvägen 117
182 55 Djursholm

2. AA

3. BB

KLANDRAT AVGÖRANDE

Regeringens (Miljödepartementet) beslut den 10 februari 2011, M2010/3269/F/P, avseende överklagande i fråga om detaljplan för Storholmen 1:2 m.fl., Storholmsöarna, Vaxholms kommun (numera Lidingö kommun), se bilaga

SAKEN

Rättsprövning

HÖGSTA FÖRVALTNINGSDOMSTOLENS AVGÖRANDE

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar AAs och BBs ansökningar om rättsprövning.

Högsta förvaltningsdomstolen avvisar AEC Fastigheter KB:s yrkande om inhämtande av yttrande från Europadomstolen.

Dok.Id 117793

Postadress
Box 2293
103 17 Stockholm

Besöksadress
Birger Jarls torg 13

Telefon
08-561 676 00

E-post:
hogstaforvaltningsdomstolen@dom.se

Telefax
08-561 678 20

Expeditionstid
måndag – fredag
08:00-16:30

Högsta förvaltningsdomstolen förklarar att regeringens beslut ska stå fast.

YRKANDEN M.M.

Ansökningarna från BB och AA

BB yrkar att Högsta förvaltningsdomstolen upphäver regeringens beslut och anför bl.a. följande. Planbeskrivningen omöjliggör planens syfte att säkerställa och bevara kulturhistoriska värden. Detaljplanen omöjliggör utveckling och bevarande av fastigheten Storholmen 1:2 (Slottet). Byggnationer i syfte att finansiera upprustning av Slottet tillåts inte. Uppgifter lämnas i detaljplanen som inte överensstämmer med verkligheten. Planen påbörjades i Vaxholms kommun, men hade inte vunnit laga kraft innan Storholmen överfördes till Lidingö kommun. Regeringen borde därmed inte ha godkänt detaljplanen. Strandskyddet borde ha upphävts på fastigheten 1:2 på samma sätt som på övriga fastigheter på Storholmen. Det finns felaktiga markeringar i vattenområden som försvårar byggnationer samt mark som benämns "Park" trots att den tillhör befintlig fastighet.

AA yrkar att regeringens beslut ska upphävas. I andra hand yrkar han att fastigheten Storholmen 1:2 ska undantas från detaljplanen och att ärendet i den delen ska återförvisas till kommunen. Han anför bl.a. följande. Detaljplanen vilar på bristfälligt och felaktigt underlag. Handläggningen har inte heller varit korrekt. Storholmen överfördes till Lidingö kommun innan detaljplanen vunnit laga kraft. I detaljplanen föreskrivs att avlopp ska skötas av samfällighet. Detta strider mot kommunallagen, som föreskriver att samtliga invånare ska behandlas lika. Delar av fastigheten Storholmen 1:2, framför allt de som gränsar till vatten, har fått beteckningen "Park". Fastigheten berövas därmed samtliga sina strandlinjer. Länsstyrelsen i Stockholms län har handlagt och berett ärendet trots att landshövdingen hade fastighet på Storholmen. Det rätta hade varit att Länsstyrelsen i Uppsala län hade handlagt ärendet från början och inte bara beslutat i ett redan färdigt ärende. Regeringen har inte i samband med sitt beslut informerat om möjligheten att begära rättsprövning.

Ansökningen från AEC Fastigheter KB

AEC Fastigheter KB begär rättsprövning och yrkar att yttrande inhämtas från Europadomstolen om huruvida den svenska lagstiftningen uppfyller Europakonventionens bestämmelser om rätten till en förhandling inför en domstol inom skälig tid (artikel 6) och om rätten att ha tillgång till ett effektivt rättsmedel (artikel 13). Bolaget anför bl.a. följande. Beslutet strider mot lag då det inte respekterar bolagets äganderättsskydd. En miljökonsekvensbeskrivning borde ha upprättats. Planen strider vidare mot 2 kap. 1 och 2 §§, 3 kap. 2 och 14 §§ samt 5 kap. 2 och 3 §§ plan- och bygglagen. Skälig hänsyn har inte tagits till bolagets intressen vid upprättandet av detaljplanen, bl.a. i förhållande till bolagets fastighets vattenrättigheter och bolagets rätt till skydd mot betydande olägenheter från anläggning på annan fastighet. Planen följer inte plan- och bygglagens regler angående allmänna platser. Regeringen har inte motiverat sitt beslut på adekvat sätt. AEC fastigheter KB hänvisar slutligen till de yrkanden och grunder som anges i ansökningarna från BB och AA.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET*Tillämpliga bestämmelser m.m.*

Enligt 1 § lagen (2006:304) om rättsprövning av vissa regeringsbeslut får en enskild ansöka om rättsprövning av sådana beslut av regeringen som innefattar en prövning av den enskildes civila rättigheter eller skyldigheter i den mening som avses i artikel 6.1 i Europakonventionen.

Enligt 7 § ska Högsta förvaltningsdomstolen upphäva regeringens beslut om det strider mot någon rättsregel på det sätt som sökanden har angett eller som klart framgår av omständigheterna. Detta gäller dock inte om det är uppenbart att felet saknar betydelse för avgörandet.

Rättsprövningen innefattar, förutom ren lagtolkning, även sådana frågor som faktabedömning och bevisvärdering samt frågan om beslutet strider mot kraven på

Mål nr
2873-11

saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen. Prövningen omfattar också fel i förfarandet som kan ha påverkat utgången i ärendet. Om de tillämpade rättsreglerna är så utformade att det föreligger en viss handlingsfrihet vid beslutsfattandet, omfattar rättsprövningen frågan om beslutet ryms inom handlingsfriheten (jfr prop. 1987/88:69 s. 23–25 och 234).

Enligt 4 § ska en ansökan om rättsprövning enligt 1 eller 2 § ha kommit in till Högsta förvaltningsdomstolen senast tre månader från dagen för beslutet.

I målet är den upphävda plan- och bygglagen (1987:10) tillämplig. Av 2 kap. 1 och 2 §§ framgår bl.a. att mark ska användas för det eller de ändamål den är mest lämpad för och att planläggning ska göras med beaktande av bl.a. natur- och kulturvärden och främja en ändamålsenlig struktur m.m. Av 3 kap. 2 och 14 §§ följer att byggnader och anläggningar ska placeras så att deras avsedda användning inte inverkar menligt i skilda hänseenden på omgivningen. I 5 kap. 2 § anges bl.a. att det vid utformningen av en detaljplan ska tas skälig hänsyn till befintliga bebyggelse-, äganderätts- och fastighetsförhållanden, som kan inverka på planens genomförande.

Högsta förvaltningsdomstolen gör följande bedömning.

Ansökningarna från BB och AA

Det klandrade regeringsbeslutet fattades den 10 februari 2011. Ansökningarna kom in till Högsta förvaltningsdomstolen den 16 juni 2011 respektive den 29 augusti 2011. Ansökningarna har alltså kommit in för sent och ska avvisas.

Ansökningen från AEC Fastigheter KB

Europadomstolen har inte behörighet att avge yttranden på begäran av nationella domstolar. Yrkandet om inhämtande av ett sådant yttrande ska därför avvisas.

Mål nr
2873-11

Högsta förvaltningsdomstolens prövning är, som angetts ovan, begränsad och avser frågan om regeringsbeslutet kan konstateras strida mot någon rättsregel.

Av utredningen framgår att den aktuella detaljplanen i huvudsak syftar till att bekräfta och reglera den rådande markanvändningen. Planen avser ett lokalt, väl avgränsat område och innefattar inte någon markanvändning som kan medföra betydande miljöpåverkan. Någon rättighet som är hänförlig till sökanden upphävs inte genom detaljplanen. Det som anförts från bolagets sida visar inte heller i övrigt att skäligen hänsyn till enskilda intressen inte har tagits genom detaljplanen eller att planen inte skulle innehålla de uppgifter som krävs enligt lag.

Det har i övrigt inte kommit fram att regeringen vid beslutsfattandet skulle ha felbedömt fakta eller överskridit gränserna för det handlingsutrymme som föreligger i ärendet eller att det vid handläggningen har förekommit något fel som kan ha påverkat utgången i ärendet.

Det framgår inte heller klart av omständigheterna i målet att beslutet på något annat sätt strider mot någon rättsregel. Regeringens beslut ska därför stå fast.

Mats Melin

Eskil Nord

Helena Jäderblom

Christer Silfverberg

Ann-Charlotte Borlid

Föredragande justitiesekreterare

Avd. I

Föredraget 2012-03-07